

Súd: Okresný súd Revúca
Spisová značka: 6Csp/42/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6818200462
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslav Šedivec
ECLI: ECLI:SK:OSRA:2018:6818200462.2

Uznesenie

Okresný súd Revúca v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 724 803, sídlo Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, zastúpený Advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., IČO: 36 613 843, sídlo Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, proti žalovanému: B. O., G.. XX.XX.XXXX, E. K. O. XXXX/XX, XXX XX E., o zaplatenie 462,96 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Sťažnosť žalobcu proti výroku o trovách konania platobného rozkazu Okresného súdu Revúca č.k. 6Csp/42/2018-66 zo dňa 27.03.2018, z a m i e t a.

Žalovaný nemá právo na náhradu trov konania o sťažnosti.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou dňa 12.03.2018 domáhal proti žalovanému zaplatenia 462,96 Eur s príslušenstvom.

2. Súd vo veci rozhodol platobným rozkazom č.k. 6Csp/42/2018-66 zo dňa 27.03.2018 vydaným vyšším súdnym úradníkom, ktorým podanej žalobe v celom rozsahu vyhovel a o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 257 CSP tak, že v konaní v plnom rozsahu úspešnému žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania pozostávajúcich zo zaplateného súdneho poplatku za žalobu vo výške 27,50 Eur a náhradu trov právneho zastúpenia podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. iba v rozsahu jednej polovice, t.j. tarifnú odmenu za jeden úkon právnej služby 31,54 Eur, paušálnu náhradu nákladov 9,21 Eur, DPH 20 % 8,15 Eur, spolu 48,90 Eur.

3. Proti uvedenému výroku o trovách konania platobného rozkazu podal žalobca včas sťažnosť písomným podaním zo dňa 06.04.2018, podľa obsahu ktorého sa žalobca domáha zmeny sťažnosťou napadnutého výroku platobného rozkazu o trovách konania a priznania plnej náhrady uplatnených trov právneho zastúpenia vo výške 97,80 Eur s odôvodnením, že žalobca bol v konaní úspešný v celom rozsahu a uplatňuje si nárok na náhradu trov konania za vykonané úkony právnej služby, ktoré boli účelne vynaložené a nevyhnutné, podľa § 257 CSP súd nedisponuje moderačným právom vo vzťahu k výške náhrady trov konania, ale podľa gramatického výkladu môže súd náhradu trov konania len priznať v celom rozsahu alebo nepriznať úplne.

4. Podľa § 250 ods. 1 CSP, ak nie je sťažnosť dôvodná, súd sťažnosť zamietne.

Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa článku 16 nariadenia ES č. 861/2007, trovy konania znáša strana, ktorá nemala v konaní úspech. Súd alebo tribunál však neprisúdi úspešnej strane trovy konania, ktoré sú neúčelné alebo ktoré sú neprimerané voči pohľadávke.

5. Výrok o trovách konania platobného rozkazu vydaného vyšším súdnym úradníkom pre účely opravných prostriedkov má povahu uznesenia, proti ktorému je prípustná sťažnosť, o ktorej rozhoduje súd prvej inštancie (§ 248 CSP), ktorý podľa § 250 ods. 1 CSP sťažnosť zamietne, ak nie je dôvodná.

6. Žalobca bol v konaní úspešný v rozsahu 100 %, pri aplikácii zásady úspechu v konaní (§ 255 CSP) pri rozhodovaní o trovách konania by tak žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu (konanie vo veci nebolo zastavené ani sčasti, preto aplikácia § 256 CSP neprichádza do úvahy). Okrem základných ustanovení o náhrade trov konania podľa zásady úspechu (§ 255 CSP) alebo podľa zásady zavinenia (§ 256 CSP) prichádza do úvahy aj aplikácia dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP. Rozhodovaním o nároku na náhradu trov konania preto nie je iba rozhodovanie podľa základných ustanovení (§ 255 a § 256 CSP) ale aj úvaha o možnej úprave rozsahu nároku na náhradu trov konania na základe dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 257 CSP), pretože na tomto základe aj v celom rozsahu úspešný účastník konania môže mať nárok na náhradu trov konania iba čiastočný alebo mu možno náhradu trov konania nepriznať aj úplne. Z povahy pozitívneho práva vyplýva, že obsah právnej normy možno vyvodiť iba z toho, čo v texte zákona uvedené je a nie aj z toho, čo v texte zákona uvedené nie je, preto je potrebné odmietnuť gramatický argument, že podľa § 257 CSP súd nedisponuje moderačným právom vo vzťahu k výške náhrady trov konania, ale môže náhradu trov konania len priznať v celom rozsahu alebo nepriznať úplne. Ak ustanovenie § 257 CSP umožňuje nárok na náhradu trov konania nepriznať úplne, umožňuje tiež nepriznať nárok na náhradu trov konania aj sčasti (arg. a maiore ad minus). Aplikácia § 257 CSP až v štádiu konania o rozhodovaní o výške trov konania neprichádza do úvahy, pretože vyšší súdny úradník je viazaný rozhodnutím sudcu a už (napr. rozsudkom) stanovený pomer nároku na náhradu trov konania nemôže zmeniť (v štádiu rozhodovania o výške náhrady trov konania možno posudzovať už iba účelnosť jednotlivito vykonaných procesných úkonov). Ustanovenie § 257 CSP je právnou normou s relatívne neurčitou hypotézou, ktorá prenecháva súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade stanovil sám hypotézu právnej normy zo širokého vopred neobmedzeného okruhu okolností; ak bola hypotéza právnej normy vymedzená správne, nemôže byť rozhodnutie v rozpore so zákonom z dôvodu, že neboli objasnené okolnosti ďalšie, prípadne, že nebolo prihliadnuté k iným okolnostiam, ktoré v posudzovanom prípade nemožno považovať za podstatné či významné.

7. V predmetnej veci súd prvej inštancie zistil dôvody, pre ktoré žalobcovi, hoci bol v konaní úspešný v plnom rozsahu a jeho nároku na náhradu trov konania podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, by zodpovedala plná náhrada trov konania, nemožno priznať nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu a to podľa § 257 CSP, podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Predmetom konania je iba drobný spor a žalobca podáva opakovane rovnako formulované návrhy v skutkovo a právne totožných nekomplikovaných veciach (túto skutočnosť nie je potrebné osobitne dokazovať, pretože vyplýva priamo z vlastnej činnosti žalobcu), v ktorých v podstate úkon prevzatia a prípravy zastúpenia, ako aj ďalšie opakované úkony, vo viacerých takto hromadne podaných veciach splyvajú do jedného. Vypracovanie takto hromadne podaných žalôb a iných úkonov spočíva v prepísaní niekoľkých údajov týkajúcich sa osoby žalovaného a skutkového deja (niekoľko údajov o uzatvorenej zmluve, výška žalovanej sumy, výška úroku z omeškania a dátum omeškania a pod.) a je spravidla zabezpečené automatizovane softvérovými aplikáciami, s čo najmenším podielom ľudskej práce. Preto nie je dôvodné, aby v takýchto veciach bola náhrada trov konania počítaná výlučne podľa § 10 a § 13a vyhlášky č. 655/2004 Z. z. t. j. za každý úkon právnej služby samostatne. Z komparatívneho pohľadu z podobnej filozofie vychádza napr. ustanovenie § 14b českej vyhlášky č. 177/1996 Sb. o odmenách advokátov, podľa ktorého odmena advokáta v podobných prípadoch vo veciach s tarifnou hodnotou do 10.000,- Kč je stanovená paušálnou sumou 200,- Kč, vo veciach s tarifnou hodnotou nad 10.000,- Kč do 30.000,- Kč je stanovená paušálnou sumou 300,- Kč, a vo veciach s tarifnou hodnotou nad 30.000,- Kč do 50.000,- Kč je stanovená paušálnou sumou 500,- Kč, a to za úkony právnej služby do podania návrhu (t.j. spravidla dva až tri úkony: prevzatie zastúpenia, predžalobná výzva a podanie návrhu), za ktoré štandardná odmena podľa § 7 zmienenej vyhlášky predstavuje napr. pri tarifnej hodnote 10.000,- Kč sumu 3.000,- Kč (pri dvoch úkonoch) resp. 4.500,- Kč (pri troch úkonoch) a napr. pri tarifnej hodnote 50.000,- Kč sumu 6200,- Kč (pri dvoch úkonoch), resp. 9.300,- Kč (pri troch úkonoch). Reálny nárok na náhradu trov právneho zastúpenia tak predstavuje napr. len 13,3 - 16,1 % štandardnej odmeny advokáta resp. 2 - 6 % tarifnej hodnoty predmetu sporu. Tiež podľa bodu 29 preambuly ako aj podľa článku 16 nariadenia ES č. 861/2007 by mal súd nariadiť, aby žalovaný bol povinný zaplatiť iba trovy konania, vrátane napríklad aj všetkých nákladov vyplývajúcich zo skutočnosti, že sa žalobca

nechal zastupovať advokátom, ktoré sú úmerné hodnote pohľadávky alebo ktoré sú nevyhnutné; trovy konania neúčelné alebo neprimerané voči pohľadávke súd úspešnej strane neprisúdi. Nariadenie ES č. 861/2007 využíva opatrenia, ktoré sa uplatňujú vo viacerých členských štátoch Európskej únie, možno preto k nemu pristupovať nielen ako k prameňu komunitárneho práva upravujúcemu cezhraničné konanie v drobných sporoch, ale tiež ako k materiálu, ktorý ponúka viacero nástrojov k rýchlemu, efektívnemu a jednoduchému konaniu s primeranými nákladmi, ktorých uplatnenie možno zväžiť aj v čisto vnútroštátnych konaniach.

8. Advokátska tarifa (§ 10 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.) je založená na paušalizácii, a je nastavená v nepriamej úmere k tarifnej hodnote pohľadávky od 100 a viac % tarifnej hodnoty pohľadávky (16,60 Eur a nižšie) až po 1,46 a menej % tarifnej hodnoty pohľadávky (od 33.193,92 Eur vyššie). Nepomer nároku na náhradu trov právneho zastúpenia je pritom najvýznamnejší práve v drobných sporoch a osobitne významný je najmä v prípadoch opakovaného uplatnenia skutkovo a právne totožných nárokov nenáročných na odbornú úroveň práce advokáta a preto charakteristických používaním formulárových žalôb a iných podaní, čomu spravidla zodpovedá aj použitie generálneho splnomocnenia žalobcu udeleného jeho advokátovi bez špecifikácie konkrétnej veci.

9. Základou hodnotou práva je spravodlivosť, pritom už v myšlienke rímskeho právnika Ulpiana: „Juris praecepta sunt haec: honeste vivere, alterum non laedere, suum cuique tribuere“ (D 1.1.10), bola popri prvých dvoch princípoch (čestne žiť, nikomu neškodiť) obsiahnutá ako jedna z troch základných princíпов práva aj distributívna spravodlivosť (každému dať, čo mu patrí). Z distributívnej spravodlivosti vyplýva základná metanorma všetkej (nielen súdnej) rozhodovacej činnosti spočívajúca v povinnosti podobné prípady posudzovať podobne a rozdielne prípady posudzovať rozdielne. Právna norma upravujúca výšku náhrady trov právneho zastúpenia vyjadrená vo vyhláške č. 655/2004 Z. z. by zjednodušene mohla byť vyjadrená tak, že za urobenie určitého počtu úkonov v určitej tarifnej hodnote patrí advokátovi odmena v určitej výške. Aplikácia tejto normy na skutkový stav, v ktorom advokát prevezme k zastupovaniu 1000 skutkovo a právne rôznych vecí tak, že ani jedna z nich nie je aspoň v jednom znaku (t.j. skutkovom stave alebo právnom posúdení) zhodná s inou, čo znamená, že každé písomné podanie (výzva, žaloba, vyjadrenie) advokát nepoužije viac ako raz, má za následok, že advokátovi vznikne nárok na tarifnú odmenu za každý úkon samostatne vo vyhláškou stanovenej výške. Práve v tomto zmysle má svoje ekonomické opodstatnenie nastavenie advokátskej tarify v nepriamej úmere k tarifnej hodnote pohľadávky, pretože jeho účelom je zaplatiť advokátovi jeho náklady (ktoré sú fixné a so stúpajúcou tarifnou hodnotou sa nezvyšujú) a odmeniť advokáta za jeho tvorivú prácu. Aplikácia tej istej normy na skutkový stav, v ktorom advokát prevezme k zastupovaniu 1000 skutkovo a právne totožných vecí jedného klienta (spravidla týkajúcich sa spotrebiteľských záväzkov vzniknutých v určitom období na základe toho istého formuláru jednej adhézneho zmluvy a jej rôznych verzí), v ktorých advokát produkuje obsahovo rovnaké formulárové podania (výzvy, žaloby, vyjadrenia) odlišné len osobou žalovaného a niekoľkými údajmi týkajúcimi sa skutkového stavu, teda skutkový stav vo všetkých podstatných znakoch odlišný, nemôže viesť k tomu istému záveru, pretože dve tak odlišné skutkové podstaty obsiahnuté v hypotéze právnej normy, nemôžu byť v dispozícii právnej normy spojené s rovnakým právnym následkom. V tomto druhom prípade totiž tvorivá práca advokáta mení sa na prácu administratívnu (mechanickú) a stráca sa tak ekonomické opodstatnenie spôsobu stanovenia výšky odmeny advokáta v závislosti od množstva „vykonanej práce“ paušálne podľa počtu vykonaných úkonov. Zloženie odmeny advokáta by malo reflektovať vecnú náročnosť sporu, počet vykonaných úkonov vo veci, časovú náročnosť a účelnosť vymáhania práva alebo bránenia nároku. Preto práve tento zásadný rozdiel v skutkových znakoch je potom dôvodom pre teleologickú redukciu nároku žalobcu na náhradu trov konania spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia a to pri súčasnom kumulatívnom splnení podmienok hromadného uplatňovania drobných pohľadávok (spravidla zo spotrebiteľských vzťahov) formulárovými žalobami v skutkovo a právne totožných nekomplikovaných veciach, nenáročných na odborné znalosti, v ktorých nárok na náhradu trov konania tvorí podstatnú alebo aspoň významnú časť predmetu sporu.

10. Právo na náhradu trov konania spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia nie je odlišné od iných druhov trov konania z hľadiska posudzovania ich účelnosti alebo primeranosti, paušálne priznávanie náhrady nákladov právneho zastúpenia bez skúmania ich primeranosti nie je správne (napr. Lavický P., Účelnosť nákladov spojených se zastupovaním advokátom, Právní fórum č. 5/2012 s. 192) a mohlo by byť považované aj za porušenie práva na spravodlivý proces. Právo na právnu pomoc a náhrada nákladov za zastupovanie advokátom sú dve rôzne veci, ktoré spolu úzko súvisia, ale nie sú neoddeliteľné, náhrada

trov konania nemá smerovať k potrestaniu neúspešného účastníka, ale k tomu, aby úspešnej strane boli kompenzované náklady potrebné k účelnému uplatneniu alebo bráneniu práva (nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 988/12 zo dňa 25.07.2012). Aj v prípade rozhodovania o trovách konania podľa zásady úspechu je preto potrebné vziať do úvahy okrem zásady účelnosti aj zásadu primeranosti vzniknutých trov konania vo vzťahu k výške žalovanej pohľadávky. Aj v prípade, ak zastúpenie žalobcu advokátom nemožno hodnotiť ako neúčelné, naozaj dôvodne a účelne vynaložené náklady (§ 251 CSP) ani z pohľadu ustanovenia § 255 CSP (a už vôbec nie z pohľadu ustanovenia § 257 CSP) nemusia znamenať automatický nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v základe a vo výške určenej matematicky presne podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. (napr. Lavický P. a kol., Moderní civilní proces, Masarykova univerzita Brno 2014 s. 152-154 a ďalšia literatúra a judikatúra tam uvedená).

11. Úlohou všeobecného súdu nie je len mechanicky rozhodnúť o náhrade nákladov podľa výsledku sporu, ale zvážiť, či tu neexistujú ďalšie rozhodujúce okolnosti majúce podstatný vplyv na priznanie alebo nepriznanie náhrady účelne vynaložených nákladov. Takýmito okolnosťami môžu byť aj: konania vo veciach drobných sporov, v ktorých sú uplatňované pohľadávky zo spotrebiteľských zmlúv, pri ktorých je spotrebiteľ vylúčený z možnosti dohodnúť zmluvu s iným obsahom (zmluvy o preprave, dodávke energií, spotrebiteľské úvery, zmluvy o bežnom účte, služby elektronickej komunikácie, poisťné zmluvy, poplatky z verejného poistenia a pod.), uplatňované formulárovými žalobami majúcimi podobu rôznych žalobami zavedených vzorových podaní len minimálne odlišných osobou účastníka a predmetom konania, v ktorých všetky ostatné údaje a tvrdenia možno považovať za všeobecne uplatniteľné vo všetkých podobných sporoch, často pochádzajúce z činnosti jedného žalobcu alebo jeho právneho predchodcu (postupníka) zastúpeného (spravidla, nie vždy však nevyhnutne) tým istým advokátom. Takýto typový návrh je spôsobilý ovplyvniť prístup súdu k rozhodovaniu o práve na náhradu nákladov konania už v jeho počiatku a nie je tak ani potreba skúmať len konkrétne okolnosti posudzovaného prípadu, ktoré sú z povahy veci abstrahované od celkového kontextu konania žalobcu. Výška priznanej náhrady nákladov konania má vo všeobecnosti kompenzovať účelne vynaložené náklady úspešného účastníka pri uplatňovaní alebo bránení jeho práva. V takto špecifikovaných prípadoch však sú tieto náklady vzhľadom ku všetkým okolnostiam nižšie, než ako ich náhradu paušálne stanovuje advokátska tarifa (na Slovensku vyhláška č. 655/2004 Z. z.) ako právny predpis podzákonnej právnej sily, ktorý takúto situáciu nepredvída. Všeobecné súdy tak musia pristúpiť k preklenutiu medzery v platnom právnom poriadku a za základ svojich úvah vziať predpoklad, že určenie výšky odmeny za zastupovanie advokátom musí vychádzať z faktu, že úkony právnej služby sú poskytnuté v zásade len pri podaní prvej formulárovej žaloby a v ďalších konaniach už len podľa eventuálneho vývoja toho ktorého konania (nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 3923/11 zo dňa 29.03.2012 a sp. zn. III. ÚS 2985/14 zo dňa 11.12.2014). Náklady konania by mali byť primerané hodnote predmetu sporu a nemali by presiahnuť výšku istiny vymáhanej pohľadávky (nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 3923/11 zo dňa 29.03.2012 a sp. zn. I. ÚS 3698/10 zo dňa 14.09.2011). V prípadoch niektorých špecifických typov pohľadávok potom žalobcovia vzhľadom na tieto okolnosti nemusia mať vôbec žiadny nárok na náhradu nákladov právneho zastúpenia (napr. uznesenie Ústavného súdu ČR sp. zn. IV. ÚS 2777/11 zo dňa 27.12.2011 alebo nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 988/12 zo dňa 25.07.2012 vo vzťahu k uplatňovaniu pohľadávok mestských dopravných podnikov z nezaplateného cestovného alebo nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 3344/12 zo dňa 24.07.2013 vo vzťahu k uplatňovaniu pohľadávok z nezaplatených televíznych poplatkov).

12. Zo všetkých zhora uvedených dôvodov preto o nároku žalobcu na náhradu trov konania súd rozhodol tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu zaplateného súdneho poplatku za žalobu a relatívne k hodnote žalovanej pohľadávky primeranej náhrady trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby (48,90 Eur), pričom takto priznaná náhrada trov právneho zastúpenia predstavuje 1/3 štandardnej odmeny advokáta (prevzatie zastúpenia, predžalobná výzva, podanie žaloby) a zodpovedá svojou výškou 10,5 % tarifnej hodnoty pohľadávky (žalobcom požadovaná náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 97,80 Eur predstavuje 21 % tarifnej hodnoty pohľadávky, pričom napr. nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty v tomto rozsahu by zrejme väčšinu súdov viedol k úvahe o jeho neprimeranosti voči vymáhanej pohľadávke). Súd prvej inštancie zvážil všetky aspekty rozhodovania o dôvodoch hodných osobitného zreteľa rovnako aj dopad rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania na obe strany sporu, pričom nezistil rozpor takéhoto rozhodnutia ani s právom na spravodlivý proces ani so zásadami elementárnej spravodlivosti, ani s pozitívnym právom, keď nárok na náhradu trov právneho zastúpenia podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. (podzákonný predpis) možno modifikovať napr. podľa ustanovenia § 257 CSP. Priznaný nárok na náhradu trov konania zohľadňuje tiež skutočnosť, že žalobca okrem doručenia jedného písomného podania adresovaného súdu (žaloba)

inak nevyužil právne služby svojho advokáta. Stanoviť pomer nároku na náhradu trov konania pritom možno nielen percentom alebo zlomkom, ale aj akokoľvek inak - najmä slovným spojením vyjadrujúcim rozsah nároku na náhradu trov konania jednoznačným a určitým spôsobom.

13.Z dôvodov zhora uvedených preto Okresný súd Revúca podľa § 250 ods. 1 CSP sťažnosť žalobcu proti výroku o trovách konania platobného rozkazu Okresného súdu Revúca č.k. 6Csp/42/2018-66 zo dňa 27.03.2018 ako nedôvodnú zamietol.

14.O trovách konania o sťažnosti súd rozhodol analogicky podľa § 396 CSP. Žalovaný bol v konaní o sťažnosti proti výroku o trovách konania v platobnom rozkaze úspešný, žiadne trovy konania však žalovanému nevznikli, preto súd rozhodol tak, že žalovaný nemá právo na náhradu trov konania o sťažnosti.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné (§ 355 ods. 2 a § 357 CSP).